

sket meget på dette felt. Der findes også adskillige moderne sammenfatninger med de arkæologiske resultater. Nogle værker er endda omtalt i litteraturvejledningen (dog ikke R. Hall's nyttige lille bog *Viking Age Archaeology in Britain and Ireland*, 1990). Med dyb forundring opdager man imidlertid, at arkæologien savnes næsten totalt i teksten. Der fortælles en smule om de særdeles spændende udgravningsresultater fra vikingernes befæstede vinterlejr i Repton 873/74, hvor flere hundrede af dem tilsyneladende døde af en epidemi. Men Repton bruges mest som argumentation for, at hæren ikke var så stor endda. Det stof kunne være udnyttet meget bedre! De bekendte udgravninger af vikingetidens York er slet ikke behandlet. Lincolnudgravningerne og vikingernes/skandinavernes betydning for byers og handelens udvikling er end ikke nævnt. Og der er ikke så meget som et billede af den anglo-skandinaviske stensulptur (især kors og husformede gravsten, »hogbacks«), som er så udbredt i Nordengland, og som repræsenterer den helt nye kunst med verdslige opdragsgivere, der opstod efter skandinavernes magtovertagelse. Til gengæld påstår Lund (s. 100), at »vort bedste kildemateriale til de indre forhold i Danelagen i denne periode (dvs. tiden fra bosættelserne i 870'erne og 80'erne til ind i næste århundrede) er atter mønterne«. Heri er anmelderen ganske uenig: byudgravningerne og stensulpturen siger ganske meget, også om integrationen mellem englændere og de nyankomne samt om disses overgang til kristendommen – langt mere end de enkeltmønter, som Lund gennemgår. Heller ikke sølvskattene med mønter og andet nedlagt i England i de urolige tider i 800- og begyndelsen af 900-årene får omtale, bortset fra den store Cuerdale-skat på 40 kg. Den gives 4 linjer og et billede. Meget af det her nævnte kunne iøvrigt have

været med til at belyse de spørgsmål om bosættelsernes antal og art, der optager Lund så dybt.

Den bemærkelsesværdigt manglende sans for arkæologi giver sig også udslag i, at målestok mangler på så godt som alle genstandsfotos, incl. mønter, og da disse som regel er gengivet i over naturlig størrelse, får læseren et ganske forkert indtryk af størrelser. F.eks. har et par sceattas fundet i Ribe en diameter på godt 4,5 cm i bogen. De ser ud som vældige sølvstykker men er bittesmå. Ders diameter er ca. 1,2 cm og de vejer under 1 g. Med lidt omtanke kunne man også have fundet et bedre sværd til forsiden end det valgte fra Hedeby, som er frankisk. F.eks. pragtsværdet fra Dybäck i Skåne, som meget vel kan have tilhørt en af Svend Tveskægs eller Knud den Stores mænd. For fæstet er formentlig fremstillet i England omkring år 1000, og mundblikket fra den nu forsvundne skede er skandinavisk.

Desværre giver bogen altså ikke et samlet billede af vikingerne/skandinaverne i England og deres betydning der. Den er skrevet af en historiker med stort H. Men i forhold til hovedtitlen *de hærger og de brænder* får man, hvad der loves. For det er næsten udelukkende skriftlige kilder, som siger noget om dét. Og de er brugt til en god og spændende fremstilling af militære, organisatoriske og magtpolitiske forhold og det officielle Englands reaktion på vikingerne. Her får vi også en fortrinlig formidling af nye forskningsresultater og den aktuelle diskussion.

Else Roesdahl

Jørgen Steen Jensen, Kirsten Bendixen, Niels-Knud Liebgott og Fritze Lindahl under medvirken af Keld Grind-Hansen og Gert Posselt: *Danmarks middelalderlige skattefund c. 1050-c. 1550*. Del 1. Indledning. Fundkatalog c. 1050-c. 1241. Del 2.